

Beskärningsprinciper.

Vad händer med trädet vid beskärning?

Trädets rotsystem är utvecklat för att förse kronan i den storlek den är. Så när man beskär trädet så försöker det kompensera förlusten genom att skjuta nya skott.

Växtsaften som skulle gått till en gren som blivit bortklippt har två alternativ.

- Skjuta s.k. vattenskott (som sker från vilande knoppar)
- Eller fördela sig på befintliga grenar. Ju längre upp i trädet man skurit desto fler vägar (grenar) har växtsaften att välja på.

En hård beskärning innebär en stor förlust för trädet och då är inte proportionerna mellan rot och krona längre i balans vilket oftast resulterar i många vattenskott.

Underhållsbeskärning

Syfte:

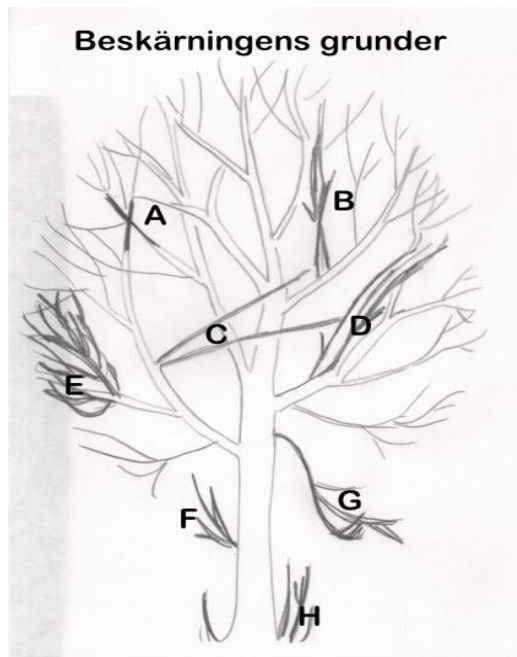
- Att hålla trädets krona i god balans och tillväxt
- Att hålla kronan öppen så att luft och ljus får tillträde
- Att i förebyggande syfte behandla trädet så att risken med nedfallande grenar elimineras.

Underhållsbeskärningen utgör borttagning av grenar som...

- gör kronan tät
- växer inåt i kronan
- skapar obalans i kronformen
- är torra, skadade och sjuka
- sitter för lågt

Börja alltid med att ta bort döda grenar. Det gäller både buskar och träd.

Grenar som växer in i kronan och grenar som skaver mot andra grenar bör också avlägsnas. När detta är gjort ser man lite vad som finns kvar att jobba med om ytterligare beskärning behövs.

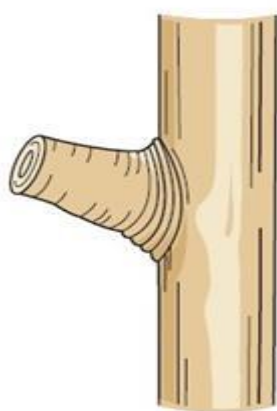
Grenar som i första hand tas bort i äldre träd:

- Grenar som växer rakt upp i kronan
- Parallella grenar som sitter för tätt
- Grenar som hänger för lågt
- Rotskott
- Stamskott (vattenskott)
- Täta grenpartier
- Grenar som skaver mot varandra (ta bort en)

En gren ska alltid skäras utanför den s.k. grenkragen. I den finns det ”läkeämnen” som gör att såret läker snabbast möjligt. Det är alltid värre att skära för långt in mot stammen än att lämna en liten tapp även om det inte heller är önskvärt.

✓ RÄTT

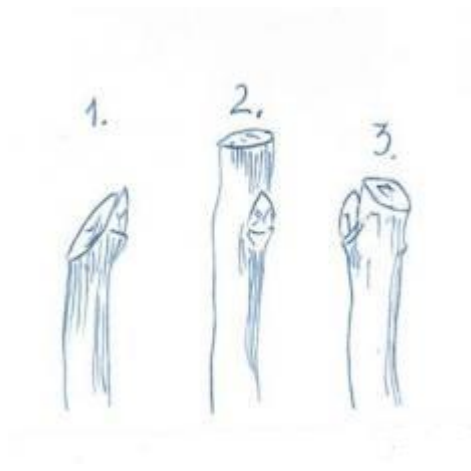
✗ FEL

✗ FEL

En gren som toppas klipps alltid över en utåtriktad knopp så att nyttillväxten inte riktas in mot kronan.

1. Snittet är lagt för nära knoppen som då lätt skadas eller torkar in. **FEL!**
2. Snittet är lagt för långt ifrån knoppen. En tapp har lämnats som lätt torkar in och blir en inkörsport för svampsjukdomar. **FEL!**
3. Snittet är lagt rätt!

Ett träd med dålig tillväxt kan stimuleras till nyproduktion av skott med hjälp av beskärning. Man kan säga att man tvingar trädet att kompensera för förlusten av grenar.

Trädet har lättare att skjuta skott där ljuset kommer åt.

Att täcka ett sår/snitt med ett medel som ger en tät yta är inte att föredra. Trädet löser det bäst själv. (Annat gäller vid ympning)

Äpple och päron kan antingen beskäras under hösten eller vårvintern.

Stenfruktsträd (plommon, körsbär) beskäras efter skörd. Dock senast i september. Skär man dessa under viloperioden (vinter – vår) är risken stor att de drabbas av gummiflöde. Om träden är friska och i gott skick kan lite försiktig beskärning även göras under viloperioden, men mycket sparsamt!

Vissa växter är s.k. blödare och dessa måste skäras under sensommaren i JAS-perioden (Juli Augusti September)

Exempel på dessa: Avenbok, björk, lönn, valnöt, vingnöt, klätterhortensia.

Andra känsliga växter som vid behov bör beskäras under JAS-perioden är: Hästkastanj, magnolia och tulpanträd.

En gren klipps alltid över en utåtriktad knopp, men inte för nära för då torkar knoppen bort, och inte för långt ifrån för då torkar tappen in och kan angripas av rödvårtsjuka.

Beskär inte om temperaturen är under -10C.

Buskar och häckar.

Vårvintern är den bästa beskärningstiden för de flesta buskar. Är man osäker så funkar det alltid att beskära i JAS. Nackdelen kan vara att nya skott inte hinner bli förvedade innan vintern och fryser därför in och blir torra och tråkiga.

Buskar som *blommar på fjolårsskott* beskärs omedelbart efter blomningen.
T.ex. Forsythia, ginst, rosenmandel, måbär.

Buskar som *blommar på årsskotten* skärs ganska hårt under sensvåren innan knoppsprickningen.
T.ex. Hortensia, Syrenbuddleja.

Buskar som *blommar på kortskott från äldre grenar* beskärs under sensvintern eller tidigt på våren innan knoppsprickningen.
T.ex. Berberis, oxbär, paradibuske, schersmin, ölandstok.

Buskar som tål nedskärning till marken skärs tidigt på våren innan knoppsprickningen.
T.ex. Karagan, lagerhagg, samtliga Ribes m.m. Spara gärna savdragare.

Buskar som får dekorativa årsskott skärs tillbaka hårt tidigt på våren.
T.ex. Korallkornell, gullkornell, mahonia.

Rhododendron behöver i regel ingen beskärning men kan skäras hårt förutsatt att plantan trivs på sin plats. All ev. beskärning görs på vårvintern.

Boktips: Beskärningsboken av Klaus Vollbrecht, Gustaf Alm, Han Veltman